

Søknad

Søknadsnr.	2025-0356	Søknadsår	2025	Arkivsak
Støtteordning	Agder: Tilskuddsordning for styrket satsing på sosialt entreprenørskap			
Prosjektnavn	Øygarden i Gumpedalen – sosialt entreprenørskap for ungdom			

Kort beskrivelse

Prosjektet etablerer gården som en ny sosial entreprenørskapsarena, med utvidet dyrehold, produksjonslokale og gårdsbutikk som ennå ikke er startet opp. Ungdom fra barnevernsinstitusjoner får arbeidstrening, ansvar og mestring i trygge rammer. Et vellykket pilotprosjekt har vist behovet, og tiltaket skal nå utvikles som et nytt og bærekraftig tilbud som kombinerer sosial inkludering med lokal verdiskaping

Prosjektbeskrivelse

Prosjektet skal utvikle gården til en arena der ungdom i barnevernsinstitusjoner får trygge rammer, praktiske erfaringer og mulighet til å oppleve mestring og fellesskap. Gjennom arbeid med dyr, lokalmatproduksjon, håndverk og drift av nyetablert gårdsbutikk får ungdommene ansvar og innsikt i hele verdikjeden – fra råvare til ferdig produkt. Prosjektet skal samtidig gi dem et fast tilholdssted utenfor institusjonen – en trygg base der de kan oppleve tilhørighet og samvær, og som forebygger utenforskap. Det skapes en sosial entreprenørskapsmodell som kombinerer samfunnsnytte med økonomisk bærekraft.

På gården bygges det nå et nytt driftsbygg, delvis finansiert med støtte fra Innovasjon Norge. Bygget er foreløpig uten innredning, og første etasje etableres som produksjons- og nedskjæringslokale for lokalmat. Det er særlig vekt på produksjon av tradisjonelt pinnekjøtt, hamburgere og pølser. Andre etasje etableres som base for prosjektet, med en ny gårdsbutikk. Basen vil fungere både som salgsarena og som en plass for samvær – et sted for fellesskap, læring og trygghet.

Ungdommene får delta i hele prosesser – eksempelvis fra stell av dyr/frukttrær og sanking av tømmer til materialer, via produksjon og foredling, til salg og kundebehandling. Like viktig som de praktiske erfaringene er at prosjektet gir en stabil sosial arena, der ungdommene opplever trygghet, støtte og tilhørighet i hverdagen. Basen på gården skal fungere som et fast holdepunkt, der fellesskap, samtaler og samarbeid gir et fundament for økt livskvalitet. Aktivitetene tilpasses den enkeltes behov og ferdigheter, slik at alle kan oppleve både mestring og sosial støtte i et trygt miljø.

Prosjektet tar utgangspunkt i gårdens egne ressurser – fra skogen som gir materialer til bygg og håndverk, til beiter, frukt og husdyr som gir råvarer til matproduksjon. Å bruke lokale ressurser bidrar til bærekraft, samtidig som ungdommene får erfaring med å skape noe fra bunnen av. På denne måten får de innsikt i både tradisjonelle verdier og moderne lokalmatproduksjon.

Jeg har gjennomført et forprosjekt i samarbeid med Omsorgskollektivet, der én ungdom tre dager i uken har deltatt i praktiske oppgaver og fått sosial støtte/fellesskap på gården. Aktivitetene har vært knyttet til bygging av driftsbygget, gjerding, stell av sau og arbeid med hunder. Erfaringene var svært

positive: ungdommen opplevde glede og mestring, mens institusjonen rapporterte tydelig positiv utvikling. På bakgrunn av dette er det inngått en intensjonsavtale om å utvide samarbeidet når driftsbygget står ferdig og prosjektet settes i gang. Dette viser både at modellen fungerer, og at behovet er stort.

En viktig del av prosjektet er å kombinere sosial verdi med økonomisk bærekraft. Inntekter fra gårdsbutikken føres tilbake til driften og brukes til innkjøp av råvarer til felles matlaging, opplevelser, utstyr og aktiviteter. Det kan tilrettelegges for spesielle tiltak ungdommene selv ønsker å utvikle. På den måten gir inntektene direkte verdi for ungdommenes læring, trivsel og mestring, samtidig som de bidrar til å utvide tilbudet over tid. gjør det mulig å utvikle nye aktiviteter og inkludere flere ungdommer over tid. Prosjektet skal møte et reelt behov hos en sårbar målgruppe, og samtidig bygge opp en innovativ og bærekraftig modell for sosialt entreprenørskap med overføringsverdi til andre aktører i regionen.

Kontaktopplysninger

Funksjon	Navn	Adresse/poststed	Mobil
Søker / Prosjekteier	Kaja Solås Org.nr:913138228 kaja.solaas@gmail.com	Songdalsvegen 480 4645 NODELAND	97539305
Kontakt- person	Kaja Solås kaja.solaas@gmail.com	Songdalsvegen 480 4645 NODELAND	97539305
Prosjekt- leder	Kaja Solås kaja.solaas@gmail.com	Songdalsvegen 480 4645 NODELAND	97539305

Mottatt offentlig støtte tidligere: Ja

I 2025 fikk jeg innvilget offentlig støtte fra Innovasjon Norge til bygging av nytt driftsbygg med produksjonslokale på gården.

Støtten tilsvarer 28,9% av budsjetterte kostnader på ca. 3,5 millioner kroner + mva.

Det er lagt, og blir lagt, ned betydelig egeninnsats i byggingen, og prosjektet realiseres dermed gjennom en kombinasjon av offentlig støtte, egenkapital og mye arbeidsinnsats.

Støtten fra Innovasjon Norge er øremerket oppføring av selve bygget.

Den nåværende søknaden gjelder oppstart og utvikling av et nytt sosialt entreprenørskapsprosjekt i bygget, med fokus på ungdom, aktiviteter og nødvendig utstyr/løsøre. Tilskuddene dekker dermed ulike formål og overlapper ikke.

Spesifikasjon

Bakgrunn

Landbruket har i generasjoner vært en inkluderingsarena, der gårdsbruk har gitt meningsfulle oppgaver, omsorg og fellesskap. Prosjektet bygger videre på denne tradisjonen, med en helhetlig tilnærming der omsorg for mennesker, dyrevelferd, bærekraft og lokal matproduksjon er grunnleggende bærebjelker.

Ungdom i barnevernsinstitusjoner er en særlig sårbar gruppe. De har ofte lavere opplevd livskvalitet enn andre ungdom, med erfaringer knyttet til utrygghet, brudd i relasjoner og manglende mestring i skole eller fritid. Overgangen til voksenlivet kan være vanskelig, og risikoen for utenforskap er høy. Derfor er det et stort behov for alternative arenaer som kan gi trygghet, mestring, fellesskap og gode utviklingsmuligheter.

Gjennom å kombinere min helsefaglige utdanning og kompetanse med landbruk og lokalmatproduksjon, utvikler jeg en ny modell for sosialt entreprenørskap i Agder. Målet er å forebygge utenforskap og skape varige, bærekraftige løsninger. Denne sammensatte kompetansen gir et solid fundament for å skape en trygg, inkluderende og profesjonell arena for ungdommene.

Et viktig mål med prosjektet er å skape en bærekraftig arbeidsplass for meg selv som bonde og sosial entreprenør. Prosjektet bygger dermed ikke bare en arena for ungdom, men legger også grunnlaget for en helhetlig driftsmodell som kan bære en fulltidsstilling på gården. Samtidig er tilskudd en avgjørende forutsetning for å kunne starte opp og realisere denne satsingen. Investeringene er nødvendige for å gi ungdommene trygge og profesjonelle rammer, og samtidig gjøre driften økonomisk bærekraftig. Uten disse investeringene vil det ikke være mulig å utvikle prosjektet slik at det kan stå på egne ben over tid.

Prosjektet har fått tilsagn fra Innovasjon Norge til oppføring av driftsbygget, som utgjør selve rammen for satsingen. Denne støtten gjelder kun bygget. Selve aktivitetene – etablering av gårdsbutikk, produksjon og utvidet dyrehold – er ikke igangsatt. Prosjektet er avhengig av tilskudd til utstyr som gjør oppstarten mulig. På den måten utfyller støtteordningene hverandre uten overlap og bidrar samlet til å oppfylle regionale mål i Agder 2030 om inkludering, folkehelse og bærekraftig verdiskaping.

Prosjektmål

Prosjektet har to hovedformål:

1. Å skape sosial verdi ved å forebygge utenforskap og styrke livsmestring blant ungdom i barnevernsinstitusjoner, gjennom praktiske oppgaver, ansvar og et støttende sosialt miljø.
2. Å utvikle en innovativ og bærekraftig sosial entreprenørskapsmodell som kombinerer samfunnsnytte med økonomisk verdiskaping. Produktene som selges i gårdsbutikken er resultat av ungdommenes egen innsats innen dyrehold, matproduksjon og håndverk.

Prosjektmål:

- Gi ungdom en trygg og meningsfull arena, der de opplever mestring, læring og sosial støtte.
- Utvide gårdens dyrehold som lærings- og mestringsarena, der ungdom får reelt ansvar for stell, oppføring og oppfølging av dyr.
- Tilby praktisk arbeidstrening som gir ferdigheter innen lokalmatproduksjon, kundebehandling og samarbeid.
- Etablere og drive en gårdsbutikk sammen med ungdom, som gir erfaring med planlegging, markedsføring, kundebehandling og økonomisk drift.

- Bygge opp en bærekraftig sosial entreprenørskapsmodell som både skaper sosial verdi og gir økonomisk grunnlag for videre drift, og som kan inspirere andre aktører i regionen.

Hvordan målene måles

- Trygg arena for ungdom ? måles gjennom antall deltakere, oppmøte, trivsel og mestring (registrering og enkle spørreskjema).
- Dyrehold som læringsarena ? måles gjennom antall dyr, oppgaver ungdommene har ansvar for (aktivitetslogger, observasjon).
- Arbeidstrening i lokalmat og samarbeid ? måles gjennom antall deltakere, ferdigheter tilegnet (registrering, veileder-evaluering, ungdommenes erfaringer).
- Gårdsbutikk i drift ? måles gjennom etablering, antall salgsdager, ungdommens roller (loggføring, regnskap, tilbakemeldinger).
- Bærekraftig entreprenørskapsmodell ? måles gjennom økonomiske resultater, videreføring, samarbeidspartnere (regnskap, rapportering, dokumentasjon).
- Økonomisk bærekraft ? måles gjennom salgsinntekter og andel tilbakeført til prosjektet (regnskap, rapportering).

Kobling til støtteordningens mål

Prosjektet bidrar direkte til Agder fylkeskommunes mål om å styrke sosialt entreprenørskap. Det forebygger utenforskap ved å gi ungdom i barnevernsinstitusjoner en trygg arena med struktur, ansvar og arbeidstrening. Samtidig utvikles en innovativ og bærekraftig entreprenørskapsmodell med dobbel bunnlinje – sosial verdi og økonomisk bærekraft. Ungdommenes deltakelse resulterer i konkrete produkter og tjenester, og prosjektet kan fungere som en modell som inspirerer andre aktører og styrker økosystemet for sosialt entreprenørskap i Agder.

Forankring

- Lokal forankring – Kristiansand kommune

Prosjektet har sterk lokal forankring i Kristiansand kommune, der det samsvarer med flere sentrale strategier og planverk. I Planstrategi 2024–2027 fremheves likestilling, inkludering og mangfold som grunnleggende verdier for at Kristiansand skal være et sted for alle. Prosjektet bidrar konkret til disse målene ved å gi ungdom i barnevernsinstitusjoner en trygg arena utenfor institusjonen, der de kan oppleve fellesskap, mestring og utvikling.

Videre bygger prosjektet opp under Kommuneplanens samfunnsdel, Sterkere sammen – Kristiansand mot 2030, der helhetlig og bærekraftig samfunnsutvikling er et hovedmål. Prosjektet bidrar til sosial inkludering og lokal verdiskaping, samtidig som det ivaretar miljømessige og økonomiske hensyn gjennom bruk av lokale ressurser og utvikling av en bærekraftig forretningsmodell. På denne måten blir prosjektet en konkret implementering av kommunens målsettinger.

- Regional forankring – Agder fylkeskommune

Prosjektet er også tydelig forankret i regionale mål. Regionplan Agder 2030 har som hovedmål å utvikle Agder til en miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig region – et attraktivt lavutslippssamfunn med gode levekår. Prosjektet bidrar direkte til dette gjennom å:

- fremme sosial bærekraft ved å forebygge utenforskap blant en særlig sårbar gruppe ungdom
- skape økonomisk bærekraft gjennom etablering av en modell som kombinerer sosial verdi med inntektsgivende aktiviteter
- styrke miljømessig bærekraft ved å utnytte lokale ressurser fra gården på en ansvarlig og kortreist måte.

Prosjektet er i tråd med Agder fylkeskommunes satsing på sosialt entreprenørskap, som skal gi nye løsninger for å redusere utenforskap i samspill med lokal næringsutvikling og bærekraftige lokalsamfunn. Det fungerer som en pilotmodell for hvordan sosialt entreprenørskap kan bygges inn i landbruket og samtidig styrke både ungdoms muligheter og lokalsamfunnets ressurser.

- Nasjonal forankring og Inn på tunet

Prosjektet forankres også i nasjonale mål gjennom satsingen på Inn på tunet. Jeg er i prosess med å godkjenne gården som Inn på tunet-tilbyder, noe som vil sikre kvalitet, trygghet og forutsigbarhet i samarbeidet med institusjoner. Sertifiseringen knytter prosjektet til en nasjonal kvalitetsordning, som gir både faglig tyngde og troverdighet.

Samtidig svarer prosjektet på en kjent utfordring for mange Inn på tunet-tilbydere: mangelen på stabile og langvarige avtaler med offentlige instanser. Ved å bygge opp en modell med dokumentert effekt, tett samarbeid med private institusjoner og en økonomisk bærekraftig drift, kan prosjektet bidra til å utvikle mer forutsigbare rammer for slike tilbud. På sikt kan det også styrke samarbeidet mellom offentlige aktører og sosiale entreprenører i Agder.

- Samarbeid og økosystem for sosialt entreprenørskap

Prosjektet bidrar ikke bare med et tilbud til ungdom, men også til å styrke økosystemet rundt sosialt entreprenørskap i Agder. Ved å kombinere lokalmatproduksjon, gårdsbutikk og praktisk arbeidstrening utvikles en modell som kan inspirere andre aktører i regionen. Samarbeidet med Omsorgskollektivet, som allerede har resultert i en intensjonsavtale om utvidelse, viser at modellen har både etterspørsel og overføringsverdi.

Gjennom sertifisering, samarbeid med private institusjoner og tett dialog med kommune og fylkeskommune, legger prosjektet grunnlag for en robust og langsiktig struktur. På denne måten støtter prosjektet direkte opp under fylkeskommunens mål om å bygge et sterkt og helhetlig økosystem for sosialt entreprenørskap.

- Konklusjon

Forankringen av prosjektet spenner fra det lokale til det nasjonale nivået. Det støtter opp under Kristiansand kommunes mål om inkludering og bærekraft, Agder fylkeskommunes Regionplan 2030 og nasjonale satsinger på Inn på tunet og sosialt entreprenørskap. Med sterk lokal forankring, regional relevans og kobling til nasjonale kvalitetsordninger, står prosjektet støttet som et eksempel på hvordan sosial innovasjon kan gi varige resultater for både ungdom, lokalsamfunn og regionen som helhet.

Prosjektorganisering

Jeg vil ha rollen som prosjektleder og ha det overordnede ansvaret for planlegging, drift, samarbeid og rapportering. Jeg er utdannet sykepleier og har mastergrad i folkehelsevitenskap. En lang arbeidserfaring innen psykiatri, psykisk helsehjelp, somatikk og geriatri har gitt meg solid erfaring med å møte mennesker i sårbare situasjoner, og tilrettelegge for trygghet og mestring. I over 13 år har jeg drevet og bodd på gården. Jeg har god erfaring med dyrehold, skogbruk, beiteforvaltning og praktiske oppgaver knyttet til landbruk. Med både helsefaglig og landbruksfaglig kompetanse kan jeg knytte omsorgsperspektivet til praktiske aktiviteter innen gårdsdrift og lokalmatproduksjon.

Jeg har opparbeidet praktisk erfaring med produksjon av langtidsmodnet pinnekjøtt og nedskjæring av lam, frilandsgris og storfe i liten skala. Tilbakemeldingene har vært svært gode, og det nye driftsbygget vil gi profesjonelle og godkjente lokaler som gjør det mulig å utvikle denne produksjonen videre på en trygg og bærekraftig måte.

For å styrke kompetansen har jeg gjennomført flere kurs, blant annet:

- Inn på tunet-skolen – tilrettelegging av aktiviteter for sårbare grupper
- HMS-kurs i landbruk (NLR)
- HACCP-kurs (mattrygghet og internkontroll)
- Pølse- og farsekurs (Kompetansenettverk lokalmat)
- Autorisasjonskurs i plantevernmidler og gnagermidler

Prosjektet organiseres med faste rutiner og strukturert veiledning. Ungdommene får individuelle oppgaver, men også oppleve fellesskap gjennom samarbeid. Aktivitetene tilpasses den enkeltes behov, interesser og tempo, slik at alle kan oppleve mestring og inkludering.

Jeg samarbeider tett med Omsorgskollektivet, som er en sentral partner og bidrar med faglig oppfølging og rekruttering av ungdom. Det er inngått en intensjonsavtale om videre samarbeid når driftsbygget står ferdig. I tillegg er jeg i prosess med Inn på tunet-sertifisering, som vil gi kvalitet og forutsigbarhet i samarbeidet med institusjoner. Familien deltar aktivt i gårdsdriften og er en viktig ressurs i å skape et inkluderende miljø.

Denne organiseringen sikrer både faglig kvalitet, stabil drift og et langsiktig perspektiv. Den gjør prosjektet robust og i stand til å kombinere sosial verdi med en økonomisk bærekraftig forretningsmodell.

Samarbeidspartnere

- Omsorgskollektivet har vært samarbeidspartner i forprosjektet og bidrar med ungdommer inn i prosjektet, samt fagkompetanse og oppfølging gjennom sitt miljøterapeutiske arbeid. De har inngått en intensjonsavtale om videre samarbeid når driftsbygget står ferdig, og er derfor en sentral samarbeidspartner.
- Inn på tunet (pågående sertifiseringsprosess) gir formell kvalitetssikring av tilbudet og kobler prosjektet til nasjonale standarder og nettverk.
- Kristiansand kommune og Agder fylkeskommune – prosjektet er forankret i kommunale og regionale mål for inkludering, folkehelse og bærekraft. På sikt kan både kommunen og fylkeskommunen være viktige samarbeidspartnere i spredning og videreutvikling av modellen.
- Familie og lokalt nettverk – familien bidrar aktivt i gårdsdriften og i å skape et inkluderende miljø for ungdommene. I tillegg trekkes det på et nettverk av bønder og lokalmatprodusenter for erfaringsutveksling og faglig støtte. Den omfattende egeninnsatsen i driftsbygget, der store deler av materialene er hentet fra egen skog og bearbeidet på gårdens sag, understreker prosjektets bærekraft og evne til å realisere store oppgaver med lokale ressurser.
- Andre finansieringsmuligheter Prosjektet er delvis finansiert gjennom Innovasjon Norge (driftsbygget), i tillegg til betydelig egeninnsats. Videre samarbeid og finansiering vurderes gjennom avtaler med institusjoner som kjøper tjenester, samt inntekter fra gårdsbutikken som vil gå tilbake til prosjektet og sikre videre drift og utvikling.

Aktiviteter

Prosjektet bygger på gårdens ressurser, og aktivitetene skal være praktiske, engasjerende og tilpasset ungdommenes behov og interesser.

1. Dyrehold og stell av dyr

Ungdom får delta aktivt i stell, oppfôring og oppfølging av gårdens dyr. Dyrevelferd er en tydelig grunnleggende bærebjelke i arbeidet. Som en ny del av prosjektet vil jeg utvide dyreholdet med frilandsgriser og sesongbaserte storfekalver. Jeg har erfaring fra frilandsgris fra tidligere sesonger. I sauebesetningen på gården skal det satses på oppfôring av tåtelam. Dette vil gi ungdom erfaring og ansvar med stell av dyr i en sårbar fase.

For å gjøre dette mulig søker jeg støtte til en lammemelkmaskin, som sikrer jevn og trygg fôring, og gjør det praktisk mulig for ungdom å delta aktivt uten at ansvaret blir overveldende.

Det skal også ruges frem kyllinger og andunger. Med en rugemaskin kan ungdom følge hele prosessen fra egg til levende dyr og videre utvikling, og lære om livssyklusen, utvikling og dyrevelferd i praksis. Eggene kan i tillegg selges i gårdsbutikken, slik at ungdommene får oppleve hele verdikjeden – fra stell av dyr til ferdig produkt i butikk.

For å sikre gode forhold og god dyrevelferd for storfekalver på beite, søker jeg støtte til en rundbuehall. Den skal stå på beite og tilby kalvene et tørt sted med nødvendig ly og beskyttelse for vær og vind. Den deles opp, slik at kalvene får den plassen de behøver. Resten av plassen benyttes til utstyr og fôr, som grinder, kraftfôr, gjerdeapparat og annet utstyr, både til frilandsgris og storfekalver. Rundbuehallen gir ungdommene trygge rammer å arbeide innenfor når de deltar i stell og oppfølging på beite. Den bidrar til en oversiktlig og sikker arbeidsplass, der tunge løft og håndtering av dyr kan gjøres på en mer effektiv og trygg måte. Hallen gjør det enklere å organisere driften og gir et tydelig område å jobbe i, noe som reduserer risiko for uhell og gir ungdommene bedre læringsforhold.

Jeg ønsker også å starte opp igjen med frilandsgris, og søker derfor støtte til en mindre rundbuehall som skal brukes til dette nye prosjektet. Grisene har behov for et tørt og skjermet område hvor de kan søke ly fra sol, vind og regn. Tidligere hadde jeg en enkel hytte til formålet, men denne måtte kasseres grunnet slitasje og dårlig forfatning. Med en robust og driftssikker rundbuehall legger jeg nå til rette for en ny og mer framtidsrettet satsing på frilandsgris. Hallen blir et viktig tiltak for god dyrevelferd og en trygg ramme for ungdommene som deltar i stell og oppfølging av dyrene..

Gjennom dyreholdet opplever ungdommene både struktur og mestring, samtidig som de får førstehåndserfaring med ansvar, dyrevelferd og langsiktig arbeid.

2. Produksjon og foredling

Kjøtt fra frilandsgris, storfe, fjærfe og lam vil brukes i produksjonslokalet i første etasje og resultere i produkter som kan selges i gårdsbutikken. Ungdom får mulighet til å delta i hele prosessen fra råvare til ferdig produkt, og lærer samtidig hvor viktig kvalitet, hygiene og trygg mathåndtering er. Arbeidet stiller krav til opplæring i IK-mat og mattrygghet, og vil derfor være spesielt aktuelt for ungdom som er klare for mer ansvar.

En svært viktig del av produksjonen er ekte norsk pinnekjøtt, laget på tradisjonelt vis med langtidsmodning. Her får ungdom kjennskap til, og erfaring med, en mattradisjon som er en viktig del av norsk kulturarv. De får innsikt i verdien av håndverk, tålmodighet og kvalitet – og ser hvordan tradisjon kan bli en del av moderne lokalmatproduksjon.

I tillegg planlegges det produksjon av hamburgere og pølser, basert på gårdens egne ressurser. Dette gir variasjon og flere læringsmuligheter.

3. Gårdsbutikk og salg

I andre etasje av driftsbygget etableres en ny gårdsbutikk som utvikles og drives sammen med ungdommene. Her får de førstehåndserfaring med salg, service, varehåndtering og enkel økonomistyring. Ungdommene blir ikke bare selgere, men får være ambassadører for produktene de selv har bidratt til å skape. De erfarer hele prosessen fra produksjon til salg av ferdig produkt. For å realisere dette søker jeg om støtte til nødvendig butikkinnredning og utstyr, blant annet vekt med etikettskriver (godkjent for kjøp & salg), kjøle- og fryseløsning til råvarer og ferdige produkter. Aktivitetsbordet vil også fungere til å utstilling av produkter på, når butikken er åpen. Utstyret er avgjørende for å kunne drive butikken på en profesjonell måte, og samtidig gi ungdommene realistisk erfaring med butikkdrift.

4. Base for sosial aktivitet og læring

I tillegg til gårdsbutikken planlegger jeg å utvikle andre etasje som en ny sosial base og aktivitetsarena for ungdommene. Her vil det være rom for å samles, lære og delta i gårdsrelaterte aktiviteter. For å tilrettelegge for dette søker jeg støtte til komfyr med stekeovn (for felles matlaging og produksjon, blant annet syltetøy og andre gårdsprodukter), et stort aktivitetsbord som kan fungere som samlingspunkt.

Denne delen av prosjektet skal bidra til å gjøre gården til en trygg og inkluderende møteplass, der ungdom får mulighet til å delta i praktiske aktiviteter, oppleve mestring og utvikle ferdigheter i et sosialt fellesskap.

5. Verksted og håndverk

Gården har i dag en stor båndsag, som egner seg godt til grovere arbeid, men som er lite hensiktsmessig til mindre prosjekter. For å legge bedre til rette for ungdommenes arbeid søker jeg derfor støtte til en mindre båndsag og en høvel, som gir mulighet for mer presis og trygg bearbeiding av trevirke.

Ungdom kan delta i produksjon av fjøler, fuglekasser, flaggermuskasser og andre enkle treprodukter – eller komme med egne ideer til ting de ønsker å lage. Materialene hentes i stor grad fra gårdens egen skog, noe som gir en ekstra dimensjon til læringen: de får erfare hvordan råvarer kan utnyttes lokalt og forvandles til nyttige produkter.

Varene kan selges i gårdsbutikken, slik at ungdommene opplever hele prosessen fra idé og råmateriale til ferdig produkt i kundens hender. På denne måten gir aktivitetene både praktisk læring, mestring og en konkret forståelse av hvordan håndverk kan skape verdi.

6. Frukt og bær – ny produksjon for gårdsbutikken

Som en helt ny del av prosjektet ønsker jeg å etablere en egen produksjon basert på frukt og bær, der ungdom deltar aktivt fra start. De får være med på planting, stell og innhøsting, og senere lære hvordan råvarene kan foredles til ferdige produkter. For å få dette til ønsker jeg å plante nye bærbusker og frukttrær, og investere i en hydropsesse med kvern.

Slik skapes en ny produksjonslinje med lokale produkter som syltetøy, saft, juice og eplemost, som skal selges i gårdsbutikken. Aktiviteten gir ungdommene praktisk læring, opplevelse av mestring og erfaring med lokalmatproduksjon, samtidig som prosjektet styrker sin økonomiske bærekraft og tilfører butikken kortreiste produkter.

Alle aktivitetene er planlagt med utgangspunkt i gårdens ressurser og ungdommenes behov. Tiltakene er praktiske, engasjerende og tilpasset ulike forutsetninger, slik at hver enkelt kan oppleve mestring og utvikling. Aktivitetene er direkte koblet til kostnadsoverslaget, der det søkes om støtte til nødvendig utstyr og tilrettelegging for å gjennomføre dem på en trygg og profesjonell måte.

Målgrupper

Primær målgruppe:

Den primære målgruppen er ungdom som bor på barnevernsinstitusjoner. Dette er en særlig sårbar gruppe som ofte mangler trygge arenaer utenfor institusjonen, og som har høy risiko for utenforskap, lav selvtilitt og manglende mestringserfaring. Prosjektet vil i første fase kunne gi tilbud til 2–4 ungdommer samtidig. Omfanget kan gradvis utvides etter hvert som driftsbygget tas i bruk og samarbeidsavtalene videreutvikles.

Involvering av målgruppen:

Ungdommene er ikke passive mottakere, men aktive deltakere i prosjektet. De får ansvar for konkrete oppgaver og lærer ferdigheter innen dyrehold, lokalmatproduksjon, håndverk og butikkdrift. Gjennom dette ser de hvordan egen innsats gir synlige resultater. Aktivitetene tilpasses den enkeltes behov og interesser, slik at alle kan oppleve mestring i eget tempo og få erfaringer de kan bygge videre på – både personlig og i møte med utdanning eller arbeidsliv.

Sekundære målgrupper:

Institusjoner og fagpersoner innen barnevern og oppvekst, som får tilgang til en kvalitetssikret arena for arbeidstrening og sosial inkludering.

Lokalsamfunnet, som får tilgang til lokalmat og produkter skapt i samarbeid med ungdom, og som samtidig blir kjent med verdien av sosialt entreprenørskap.

Andre gårdbrukere og aktører innen sosialt entreprenørskap, som kan hente inspirasjon fra modellen og bidra til å styrke økosystemet for sosialt entreprenørskap i regionen.

Resultat

Prosjektet skal resultere i:

En etablert gårdsbutikk med regelmessig drift, der ungdom deltar aktivt i salg, service og varehåndtering.

Utvidet dyrehold med frilandsgris, kalver og tåtelam, som gir ungdom konkrete oppgaver, ansvar og læringsmuligheter knyttet til dyrevelferd.

Produksjon av lokalmatprodukter som pinnekjøtt, pølser, hamburgere og saft/juice – utviklet i samarbeid med ungdommene og med tydelig forankring i norsk matkultur.

Nye lærings- og mestringsarenaer innen verkstedarbeid, håndverk og foredling av frukt og bær, som gir erfaring med hele verdikjeden fra råvare til ferdig produkt.

Et styrket samarbeid med barnevernsinstitusjoner gjennom en kvalitetssikret Inn på tunet-modell, som gir forutsigbarhet og kvalitet i tilbudet.

Økonomiske resultater som sikrer videre drift gjennom kombinasjonen av inntekter fra gårdsbutikken og samarbeidsavtaler med institusjoner. Denne todelte modellen gir et mer robust økonomisk grunnlag, reduserer sårbarhet og legger til rette for langsiktig bærekraft.

Til sammen bidrar resultatene til å redusere utenforskap, styrke livsmestring og skape lokal verdiskaping – i tråd med Regionplan Agder 2030 sitt mål om en sosialt og økonomisk bærekraftig region.

Effekter

Prosjektets resultater vil på lengre sikt gi følgende effekter:

- Sosial inkludering og redusert utenforskap

Ungdommenes deltakelse gir styrket selvfølelse og bedre evne til å bygge og opprettholde relasjoner. På sikt bidrar dette til mindre utenforskap og en tryggere overgang til voksenlivet.

- Kompetanse og fremtidige muligheter

Gjennom praktiske erfaringer oppnår ungdom ferdigheter som er overførbare til skole, arbeid og utdanning. Effekten er økt kompetanse og tro på egne muligheter.

- Bærekraftig entreprenørskapsmodell

Inntekter fra gårdsbutikken føres tilbake til prosjektet. Dette gjør at modellen kan videreføres over tid uten å være helt avhengig av driftstilskudd, og den kan inspirere andre aktører i regionen.

- Lokale ringvirkninger

Prosjektet bidrar til lokal verdiskaping, videreføring av kulturarv og styrket samarbeid mellom aktører innen barnevern, landbruk og sosialt entreprenørskap. Effekten er et mer robust lokalsamfunn.

- Avgjørende momenter for måloppnåelse:

Trygghet, struktur og stabil oppfølging for ungdommene

Langsiktige samarbeid med institusjoner

Profesjonell kombinasjon av gårdsdrift og sosialt entreprenørskap

At gårdsbutikken fungerer som en reell lærings- og salgsarena

- Risiko for manglende måloppnåelse:

Manglende rekruttering eller svekket samarbeid med institusjoner

Svikt i inntektene fra gårdsbutikk og produksjon

At ungdom ikke opplever tilhørighet eller mestring

For å redusere risiko legges det vekt på tett samarbeid med institusjoner, individuell tilpasning av aktivitetene og gradvis oppbygging av butikk og produksjon.

Oppsummering:

Effektene viser hvordan prosjektet kan gi ungdom bedre livsmuligheter og samtidig bidra til et mer inkluderende og bærekraftig samfunn i Agder.

Tids- og kostnadsplan

Tidsplan

Mars 2026

Prosjektstart.

Kjøp og installasjon av lammemelkemaskin til tåtelam.

Forberedelser til lamming.

April 2026

Lamming og oppfølging av tåtelam med lammemelkemaskin. Ungdom involveres i stell av sau.

Planlegging og arbeid med innredning av basen i 2. etasje.

Forberedelse av rugeprosjekt (anskaffelse av egg, klargjøring av rugemaskin).

Mai 2026

Innkjøp og installasjon av grunnleggende utstyr (vekt, kjølfrys, aktivitetsbord).

Klargjøring av beiter til sau, frilandsgris og kalver.

Oppstart med ruging av egg.

Planting av nye bærbusker og frukttrær.

Juni 2026

Oppstart med frilandsgris og kalver.

Rundbuehaller tas i bruk.

Første klekking av kyllinger/ender.

Arbeidet med å innrede basen fortsetter utover sommeren/høsten

Juli–august 2026

Videre stell og oppfølging av dyr.

Ungdom involveres i daglige rutiner og drift.

Planlegging av produksjon og gårdsbutikk.

Vinter 2026/27

Planlegging av produksjon av treprodukter og håndarbeid.

Ungdom involveres i idéutvikling og utarbeiding av enkle modeller.

Planlegging av gårdsbutikk og markedsføring.

Vår/sommer 2027

Dyrestellet fortsetter som året før, utstyret er til god nytte og i god bruk.

Oppstart i verkstedarbeid, altså produksjon av treprodukter (fjøl, fuglekasser m.m.) med båndsag og høvel. Verkstedarbeid etableres som helårsaktivitet, slik at ungdommene også har faste læringsarenaer på vinterstid.

Basen i 2. etasje tas i bruk til sosial arena og felles matlaging. Oppstart og åpning av gårdsbutikk sammen med ungdom. Vi starter å produsere syltetøy.

Salg av enkle produkter: småtrearbeid, syltetøy, sauefeller, håndarbeid og muligens egg

Høst 2027

Første pressing av frukt og epler med hydropresse m/kvern.

Klargjøring av dyr til slakt/foredling.

Oppstart av produksjon og foredling i produksjonslokalet etter plan (hamburgerer, pølser, pinnekjøtt).

Ungdom (som ønsker og mestrer) får gradvis opplæring i IK-mat og deltar i produksjonen.

Desember 2027

Prosjektperiode avsluttes.

Sluttrapport og dokumentasjon av resultater.

Videreføring etter prosjektperioden:

Selv om prosjektperioden avsluttes i desember 2027, blir tiltakene en integrert del av gårdens daglige drift. Investeringene gir varige rammer for aktivitetene, og sikrer at ungdom kan delta på en trygg og profesjonell måte også etter prosjektperioden.

Inntekter fra gårdsbutikken kombinert med samarbeidsavtaler med barnevernsinstitusjoner skal bære økonomien videre. På denne måten sikres både videre drift og muligheter til å utvikle nye aktiviteter uten behov for nye tilskudd. Tilskuddet i denne søknaden er dermed en oppstartsinvestering som gjør det mulig å etablere strukturen, kjøpe nødvendig utstyr og bygge en modell som står på egne ben. Prosjektet gir dermed både grunnlag for min egen heltidsarbeidsplass på gården og en inkluderende arena for ungdom som kan videreføres og utvikles i mange år framover. Gjennom verksted/håndverk og basen som sosial arena sikres også helårsaktiviteter, noe som gjør prosjektet mindre sesongavhengig og mer robust over tid.

Kostnadsplan

Tittel	2025	2026	2027	2028	2029	SUM
Aktivitetsbord/utstillingsbord		20 000				20 000
Båndsag			20 000			20 000
Frukttrær og bærbusker		12 000				12 000
Fryseboks, 670l			23 000			23 000
Hydropresse med kvern			50 000			50 000
Høvel			50 000			50 000
Kjøleskap		14 400				14 400
Komfyr med stekeplate		11 998				11 998
Kult/underlag til rundbuehall		20 000				20 000
Lammemelkemaskin		26 500				26 500
Rugemaskin		4 000				4 000
Rundbuehall liten m/frakt		21 000				21 000
Rundbuehall stor m/front		47 000				47 000
stoler til aktivitetsbord		7 000				7 000
Vekt med etikettskriver			16 500			16 500
Sum kostnad		183 898	159 500			343 398

Finansieringsplan

Tittel	2025	2026	2027	2028	2029	SUM
Agder fylkeskommune		85 849	85 850			171 699
Egenfinansiering (egne midler/egenkapital)		98 049	73 650			171 699
Sum finansiering		183 898	159 500			343 398

I tillegg til den egenfinansieringen som er lagt inn i planen, vil det legges ned betydelig egeninnsats i form av montering, installasjon og praktisk tilrettelegging. Denne innsatsen er beregnet til ca. 100 000 kr. Egeninnsatsen er ikke ført opp som en del av finansieringsplanen, men utgjør en viktig ressurs for å kunne realisere prosjektet innenfor budsjetttrammene

Geografi

4204-Kristiansand

Vedleggsliste

Dokumentnavn	Filstørrelse	Dato
Intensjonsavtale Øygarden.pdf		- 09.10.2025 -